

Spökslottet eller målaren och oskulden : pikant förlofningshistoria

59 C Br.

Ronn
(So.
(Pr))

o
1898

SPÖKSLOTTET

ELLER

MÅLAREN^o OCH OSKULDEN

PIKANT FÖRLOFNINGSHISTORIA.

OL. HANSENS FÖRLAG, STOCKHÖLM.

1898

FÖRSTA KAPITLET.

En afton i juni månad sutto två herrar utanför Cafè Florian vid S:t Markusplatsen i Venedig och betraktade detta ojämförliga sceneri, som sedan århundraden tillbaka varit stadens stolthet och en af Italiens största sevärdheter.

Cyril Norton, den yngste af de två, var välväxt och såg bra ut; hans bruna sammetskostym, mjuka filthatt och löst knutna röda halsduk voro måleriska och klädsamma. Hans sällskap, grefve Cresta, var högre, mager och litet till åren, hans hår var grått, hans mustascher hvita, hans ansigte behagligt, hans ögon mörkblåa, hans hållning full af värdighet och hans sätt nästan öfverdrifvet höfligt.

Grefven bröt först tystnaden.

— Ämnar ni stanna i Venedig en längre tid herr Norton, frågade han på italienska.

— Nej, herr grefve! Det är på tiden att jag

reser hem. Jag stannar dock kanske ännu en åttio dagar, svarade Norton.

— Har ni några förrättningar i England?

— Ingen alls. Jag önskar att jag det hade, om ni med förrättningar menar beställningar. Saken är den att jag har vistats fyra år på kontinenten för att studera min konst, och emedan framstående mästare icke lemna undervisning gratis, är det ju en sak, som kostar pengar — en vara af hvilken jag just icke har för mycket! Nu måste jag alltså försöka vända om saken — förtjäna pengar i stället för att ge ut dem.

— Har ni inga andra nödvändiga skäl att genast resa tillbaka till England.

— Inga alls.

— I så fall gör ni mig kanske den äran att taga emot en beställning af mig.

— Tackar så mycket! Hvem skulle säga nej till sin första beställning? Jag skall bli förtjust, herr grefve, att få utföra den.

— Ni gör kanske bäst i att spara er förtjusning, tills ni fått höra vilkoren. Det arbete jag önskar ni skall göra är att restaurera några fresko-målningar på slottet Cresta. Arbetet kommer sannolikt att taga en månad eller fem veckor, och om ni vill anse gästfriheten i mitt hem och tjugu pund

i kontanter som ett passande honorar, skall jag vara er mycket förbunden och skatta mig lycklig att få arbetet gjordt. Det är icke på långt när så mycket som det är värdt, ty ni är en verklig konstnär, och jag skulle icke vilja anförtro arbetet åt någon annan. Men jag är, ehuru jag är godsegare och bor på ett slott, icke alls rik och har icke råd att betala mera.

Norton tvekade icke ett ögonblick. Tjugu pund var ju visserligen icke mycket för fem veckors arbete, men han skulle ju äfven få fritt *vivre* under tiden; det var hans första beställning, han tyckte om grefven och var nyfiken att få se slottet, om hvilket han nu för första gången hörde talas, tillräckligt många skäl för att med tacksamhet och tillfredställelse antaga anbudet.

— När skall jag börja, och hvar ligger detta ert slott? frågade han.

— När helst ni behagar. Jag reser hem i morgon. Allt hvad ni behöfver göra är att underrätta mig genom bref eller telegram om tiden för er ankomst. Slottet Cresta ligger vid ingången till Acruzzodalen. Om ni far på jernväg till Belluno, kommer ni dit på tjugufyra timmar. Därifrån fortsättes resan pr postvagn, som passerar vår närmaste by, dit jag skall skicka någon att hemta er. Jag

tror ni skall finna så väl mitt slott som Dolomiterna, hvilka ni måste passera, värda att ses, och mitt hus innehåller dessutom två skatter, af hvilka ni skall få se den ena, under det att ingen nu lefvande menniska skådat den andra. Jag väntar er alltså innan månadens slut. Adjö, herr Norton.

— Konstskatter naturligtvis, tänkte Norton. Men hvad kan det vara för ett slags skatt, som ingen lefvande menniska skådat?

Bekantskapen mellan grefve Cresta och Cyril Norton var af tämligen nytt datum. Några dagar förut, under det att engelsmannen, som arbetade på en freskomålning, ett ögonblick lagt ifrån sig sin pensel, gjorde grefven som sett på, en på samma gång artig oeh erkännsam anmärkning. Detta ledde till ett samkväm på Cafè Florian och till ett samtal, under hvilket grefven visade sig vara en bildad man, som ägde stor konstkänedom. Sedermera träffades de två herrarna upprepade gånger. De fingo reda på hvarandras namn genom öfverkymparen på kaféet, som gjorde sig en ära af att känna alla gästerna, men ända till dagen i fråga hade Norton icke vetat om grefven vore österrikare, tysk eller italienare eller hvar han bodde. Hans förklaring rörande sina förmögenhetsvilkor förvånade icke Norton det ringaste. Fattiga grefvar,

såväl äkta som oäkta, finns det godt om på kontinenten, men man låtsas ibland vara fattig med flit, och det föreföll besynnerligt att en godsegare med en grefvetitel och ett slott ej skulle vara i stånd att betala mer än tjugu pund för restaureringen af sina freskomålningar. Ej heller hade resekostnaderna omnämnts, och detta föreföll ganska tarfigt. Men affären var ju nu uppgjord, tiden skulle visa huruvida grefven verkligen vore en utarmad adelsman eller en snål amatör.

En vecka efter grefve Crestas afresa följde Norton efter honom och upphann genom att fara än på jernvägen, än på landsvägen — ibland till och med till fots — sin bestämmelseort i laga tid. Han hade egentligen väntat att en vagn varit honom till mötes vid värdshuset i byn, men till hans förvåning, för att icke säga förtret, fanns der endast en gårdsdräng med en skottkärra. Dessutom såg han icke alls till något slott, och ett slott borde väl ändå synas på långt afstånd.

— Hur långt ha vi att gå, frågade han drängen.

— Tre fjerdingväg, svarade denne. Hästarne hålla på att köra in hö, i annat fall skulle nådig herrn ha skickat en vagn.

— Nådig herrn! Nådiga himmel, tänkte Norton. Kors för tusan en sådan historia! Grefven måste

vara en bonde och slottet en arrendegård. Men nej, det kan väl icke vara möjligt! Antingen han är adlig eller ofrälse, så är han en gentleman, och bönder bruka väl icke engagera artister till att restaurera freskomålningar.

Målaren, som brann af begär att få gåtan löst, påskyndade sina steg, och då han straxt därefter vek om ett framspringande berg, såg han en syn, som kom honom att stanna. En dal, omgifven af höga berg, gröna ängsmarker, lysande af ängsblommor, ett stort medeltidsslott med tinnar och torn, bröstvärn och en ståtlig inkörspört; på andra sidan af slottet en bakgrund af purpurfärgade furuskogar behärskad af en ofantlig grå, pyramidformig klippa med skarlakansröda sprickor och klyftor och krönt med snö, på hvilken den sjunkande solen lyste med nästan öfverjordisk glans.

— Är detta slottet Cresta, utropade Norton.

— Ja, min herre, det är slottet, sade mannen med kärran. Norton trafvade vidare under tystnad undrande på hvilka andra öfverraskningar manne väntade honom. Då han kom närmare till slottet såg han att det var mycket gammalt. De yttre murarne voro förvittrade och öfverväxta med mossa, de uthuggna granitpelarne voro garnerade med vinrankor och de stora jernportarne voro konst-

verk, hvilka ej smidts af någon det nittonde århundradets smed.

Den anblicken är i alla fall värd resan från Venedig, tänkte Norton, då de inträdde genom en grind, som öppnades af en gammal kvinna, som med sitt brunhyllta, rynkiga ansikte, sina mörka ögon och sin röda halsduk såg så målerisk ut att han med ens beslöt att måla henne vid första lägliga tillfälle.

En allé af välluktande furor ledde upp till slottets hufvudingång, och där träffade vår resenär grefven, som önskade honom hjärtligt välkommen och efter några få frågor rörande hans resa, sade att middagen serverades om en half timme.

En tjänstflicka visade engelsmannen till hans rum, en förtjusande tornkammare, och då han tvättat bort dammet från resan och ifört sig sin sällskapsdräkt. angaf en silfverklar klockas ljud middagstimmen, hvarpå Norton begaf sig ned till hallen, hvarest hans artige värd stod på utkik efter honom.

— Alldeles lagom, anmärkte grefven och visade vägen till ett rymligt rum med marmorgolf och möbleradt i förra århundradets stil.

Två damer, hvilka suttit i en af fönsterfördjupningarne, reste sig vid herrarnes inträde.

— Herr Norton — min dotter grefvinnan Valda ; fröken Baumgarten, sade grefven och bjöd, då han såg att middagen var serverad, armen åt fröken. Norton bjöd grefvinnan sin, som hon mottog med ett behagfullt leende.

Matsalen var större än salongen och försedd med panelningar af rikt utskuren ek, svart af ålder samt prydd med familjeporätt. Norton gaf dock icke vidare akt på dessa enskildheter, ty han hade för tillfället endast ögon för grefvinnan Valda. När helst han träffade en vacker kvinna var hans första tanke huru hon manne skulle se ut på en tafla, och sällan hade han sett en i artistiskt afseende så fullkomlig ung flicka som grefvens dotter. Hennes ansigte var aflångt, hennes hy hade en vacker gulbrun färg, hennes drag tillhörde den vackraste italienska typen, hennes profil och hufvudets hållning voro rent af fullkomliga. Dessutom ägde hon det, utan hvilket till och med de vackraste drag sakna skönhet — uttryck nämligen — och en min, som röjde både intelligens och liflighet. Hon hade äfven en utmärkt hållning och en god figur, och hennes dräkt, en guldgul sidenklädning i ett slags empirestil med en vit ficka och en bukett af hvita marjueriter vid halsurringningen, fröjdade den unge målarens konstnärshjerta.

Fröken Baumgarten, en allvarlig, redan gråhårig något till åren kommen tyska, var grefvns hushållerska och hans dotters sällskap och väninna.

Maten var, ehuru riklig och väl tillagad, ganska enkel, bordssilfret lyste genom sin frånvaro och en kammarjungfru urgjorde hela tjänstepersonalen. Ehuru af tiden urblekta porträtt af riddare och krigare blickade ned på dem, var den stora matsalen illa upplyst och tarfligt möblerad, hvilket allt slog Norton såsom en bjärt kontrast till allt det öfriga och väckte en förmodan om knappa tillgångar och grusad lycka.

Dagen efter målarens ankomst visade grefven honom omkring på slottet och ägendomen, hvarest samma sparsamhet rådde som ifråga om hushållet, ty de flesta rum voro fständigda och på trädgårdens skötsel användes nätt och jämt så mycket arbete som erfordrades för att icke låta den helt och hållet förvildas. Dessutom odlade grefven sjelf största delen af godset med lika stor omsorg och noggrannhet som en vanlig landtbrukare.

— Jag har icke råd att hålla ägendomen så, som den borde hållas, sade haa uppriktigt, men jag gör mitt bästa. och det är ändå något att bo på ett så vackert ställe.

— Det är allt, utropade Norton hänförd. Jag

skulle hellre vilja lefva här på en obetydlighet än i ett hus i staden med en furstes inkomster. Men ni talade om två skatter, då vi voro i Venedig.

— Den ena har ni redan sett.

— Ni menar grefvinnan Valda, ja, hon är i sanning en ovärderlig skatt. Jag har aldrig sett en ung flicka, hvars porträtt jag så gerna skulle vilja måla:

— Ni talar som en konstnär, men jag talar som hennes far, och aldrig har väl en änkling varit välsignad med ett älskligare sällskap och en ömmare dotter. Hvad det beträffar att måla hennes porträtt, så skulle jag visserligen gärna --

— Jag skall måla det — af kärlek, höll Norton på att säga, men hejdade sig i tid och tillade — för det nöje, som alla verkliga konstnärer känna vid att få teckna af ett vackert ansikte och en fullkomlig figur.

— Nej, nej, det skulle vara att ockra på er godmodighet.

— Icke alls. Jag skall vara tillräckligt betald om ni ger mig tillåtelse att skicka bilden till den första utställningen i London eller till salongen i Paris.

— Ni är verkligen alltför god. Nå väl, vi kunna ju tala om saken när ni slutat freskomålningarna

— Men huru förhåller det sig med den andra skatten, som ni sade att ingen lefvande menniska sett? Det låter mycket mystiskt.

— Och det är mystiskt. Jag önskar att ej så vore, men jag fruktar att jag icke kan tillfredställa er nyfikenhet. Det är ett förbjudet ämne.

— Det där låter ännu mera mystiskt. Är det för mycket begärdt att fråga af hvem det blifvit förbjudet?

— Af min dotter. Hon inbillade sig nämligen att den förlorade skatten höll på att gå åt hjärnan på mig och lät mig därför lofva att hvarken tala om saken eller tänka mera därpå — ett löfte, som jag likväl icke alltid varit i stånd att hålla. Men kom nu och låt oss titta på freskomålningarna.

Då grefven tydligen önskade byta om samtalsämne, gjorde Norton ej flera frågor, ehuru hans nyfikenhet var större än någonsin.

ANDRA KAPITLET.

Freskomålningarna befunno sig i hallen och i kapellet, och den följande dagen började Norton sitt arbete, men han var så nöjd med sitt kvarter och så intresserad af grefven och dennes dotter, för att icke tala om den hemlighetsfulla skatten, att han arbetade mycket godtyckligt och ofta afbröt sitt arbete för att göra långa promenader och klättra uppför de kringliggande höjderna.

Ibland hade han på dessa sina promenader ett förtjusande sällskap, grefvinnan Valda nämligen, som var en nästan lika god fotgängare som han sjelf. Dessa utflykter på tu man hand voro dock icke uppgjorda på förhand och ägde endast rum när fröken Baumgarten, den unga damens förkläde, af hushållsgöromål eller reumatisk värk hindrades att göra henne sällskap, aldrig anande, stackars kvinna, att hennes skyddsling funnit en mera angenäm beskyddare.

Allt tillgick mycket enkelt och naturligt. När

fröken Valda gjorde sin ensamma promenad, råkade hon målaren, som naturligtvis alldeles af en slump promenerade vid samma tid; då utbytte man hälsningar och anmärkningar rörande landskapets skönhet eller väderleksutsikterna. Då brukade hon som svar på Nortons fråga tala om, hvart hon ämnade sig, och märkvärdigt nog hände det ständigt att han ämnade sig åt samma håll som hon. Lika enkelt och naturligt var det att Norton en och annan gång frågade sin unga värdinna som ju var uppfostrad på italienska alltigenom, om innebörden af någon oklar mening hos Dante och att hon, som studerade engelska, frågade honom om den riktiga öfversättningen af svåra ställen hos Milton och Schakspeare.

Naturligt och förtjusande var det, ehuru mycket farligt, och ehuru hvarken grefven, som var sysselsatt med sitt landtbruk och annat, eller fröken Baumgarten, som var uppfylld af sina husliga plikter såg hvart det lutade. Och allra minst anade Norton det sjelf, tills han väcktes ur sin dröm af gumman Tessa, portvakterskan, med hvilken han slutit vänskap och ibland hade ett litet angenämt samspråk. Hon härstammade från gränslanden och förstod liksom alla där i trakten både tyska och italienska, ehuru hon föredrog italienska, som Morton talade

flytande. Hon tyckte om att berätta om familjens för detta glans och härlighet. Hon hade tjänat den troget under ett halft århundrade. Crestarne hade förr i tiden varit mäktiga och rika, men hade lidit mycket både till person och ägen- dom under 1809 års krig och fiendtliga infall, då Tyrolen härjades genom eld och svärd. Grefve Alberto (som hon alltid kallade Nortons värd) hade sträfvat hårdt för att återupprätta familjen, men hans ansträngningar hade korsats af hans ende son, som var officer i österrikiska armèen och hade gjort stora skulder i Wien, hvilka hans fader trott sig vara skyldig familjens ära att betala, så att grefvinnan Valda ända till faderns död ej skulle få något och kanske ej heller mycket då.

— Men jag har hört, tillade Tessa slugt, sedan hon uppehållt sig vid sitt älsklingstema, jag har hört att rika engelsmän, som ni, signor Norton, icke vänta sig någon hemgift med sina fästmör, och signorinnan är ju rikligen begåfvad med det som är bättre än pengar, godhet och skönhet nämligen.

— Hvad menar ni — huru — hvem säger —? Ni misstar er fullkomligt, Tessa — om ni tror — om ni tror att signorinnan och jag äro förlofvade — eller tänka på att förlofva oss, stammade Norton,

alldeles bestört öfver den gamla kvinnans anmärkningar.

— Nå ja, det är hvad folket säger, och när man ser, huru ni ströfva omkring tillsammans, måste ni väl antingen vara fästfolk, eller borde vara det. Och hvar kan ni månne finna en vackrare brud eller en bättre flicka än grefvinnan?

— Ja hvar, ekade det i Nortons hjärta. Ty hans ögon hade blifvit öppnade. Han hade lefvat i en dröm, i dårarnes paradiset. Nu måste han räkna med fakta. Folk pratade. Han älskade Valda, älskade henne ända till vansinne, men likväl kunde det ej komma i fråga att gifta sig med henne. Hans inkomster räckte knappt till för hans egna behof, och hon ärfde intet. Att vinna hennes hjärta under dylika omständigheter skulle vara både grymt och nedrigt, och han började redan frukta att hon tolkat hans uppvaktning på samma sätt som andra. Som en man af ära stod endast en väg öppen för honom. Han måste fly, ty han kände att om han stannade kvar längre, skulle han låta förleda sig att bekänna sin kärlek. Han kunde, och med sanning, säga att han hade affärer i Innsbruck, dit några vänner hvilka han önskade träffa, nyligen anländt. När han först var där, skulle det vara en lätt sak att finna en förevändning för att

icke återvända, och freskomålningarna voro nära på färdiga. Valdas bild var inristad i hans hjärta, han kunde måla hennes porträtt efter minnet.

Följande morgon, sedan Norton kommit till detta beslut, sökte han grefven (som frukosterade ensam och gick tidigt ut) och hans dotter för att underätta dem om sin nära förestående afresa. Men nu hände det, och hvilket han sannolikt väntat, att han först träffade fröken, som tankfull och utan sällskap vandrade i en skuggig och skyddad allé. Hennes dräkt var så målerisk och hennes ansigte så ljust och lyckligt att Nortons mod börjadesjunka.

— Hvarför i dag? Hvarför icke lika gärna i morgon? frågade han sig sjelf, men utbrast därpå, emedan han kände att hvarje dröjsmål kunde blifva ödesdigert, efter en kort hälsning:

— Jag lämnar Cresta om några timmar, grefvinna, och kommer för att säga adjö.

— Lämnar Cresta om några timmar, utropade hon och bleknade. Men hvarför — ni har ju icke slutat med freskomålningarna?

— Jag reser endast till Innsbruck för att träffa några vänner, och jag skall nog komma åter för att sluta mitt arbete, såvida icke något oförutsett hindrar mig.

— Hvilket vill säga att ni icke kommer åter, och vi skola aldrig —

Här hejdade sig Valda tvärt, men hennes sorgsna min och skälfvande röst røjde den sinnesrörelse, som hon önskat dölja.

Ända till detta ögonblick hade Norton icke haft klart för sig hvad det ville säga att aldrig få återse Valda och glömmande sitt ädla beslut, glömmande allt utom det madonna-liknande ansiktet och de strålande ögonen, i hvilka en tår glänste, utropade han häftigt:

— Ack Valda, vet ni väl hvarför jag reser? Det är emedan jag älskar er!

— Reser ni emedan ni älskar mig?

— Ja, men säg att jag skall stanna och jag stannar. Jag vill göra allt hvad ni önskar. Vill ni att jag skall stanna.

Valda tvekade ett ögonblick — derpå gingo två ord, för Norton mera dyrbara än perlor, sakta öfver hennes rosenröda läppar:

— Si signor!

— Valda, Valda, carissima mia, ropade Norton hänförd och slöt henne i sina armar.

Hvad är det här för dumheter? Hur vågar ni, sir, ropade en af vrede och öfverraskning hes röst, grefve Crestas röst, som oförhappandes öfverrumplat de älskande.

I första ögonblicket förmådde ingendera säga

ett ord. Valda rodnade djupt och sänkte blicken mot marken. Norton hängde med hufvudet.

— Är detta ett sätt, sir, att återgälda min gästfrihet. Jag har varit en dåre, men ni är en skurk.

— Ack, pappa, du vet icke hvad du säger, inföll Valda. Det är han icke, han har just i det här ögonblicket sagt mig att han älskar mig. Det är alltihop.

— Alltihop! Gud i himmelen, hvad begär du då mera? Och du — älskar du honom?

— Ja, pappa.

— Gå på ditt rum, Valda. Jag skall skicka efter dig, när jag behöfver dig. Jag önskar tala ett par ord privat med herrn här.

Sedan den unga flickan kastat en bönfällande blick på fadern, aflägsnade hon sig i riktning mot slottet.

— Jag ansåg er för en man af ära, herr Norton, annars skulle jag icke hafva lämnat er tillträdn till mitt hem, anmärkte grefven bittert. Hvad har ni att säga till er ursäkt?

Retad genom dessa förebråelser och återhäm-
tande sig från sin öfverraskning försvarade sig Norton ifrigt och förklarade att han, så snart som han kommit på det klara med sina känslor, ämnat lämna Cresta för alltid, att det endast varit, då han kommit för att taga afsked af Valda, som

han, öfverväldigad af sorg och lidelse, för henne bekänt sin kärlek, men att han nu, för att göra hvad som stod i hans makt för att hjälpa upp saken, skulle resa därifrån på fläcken.

— Allt det där är nog godt och väl, sade grefven, men olyckan har nu en gång skett, ni har röfvat Valdas hjärta och förstört mitt lugn... Jag vet intet om er familj eller om era förhållanden, utom det lilla ni berättat för mig.

— Jag är yngre sonen till en landtadelsman, grefve, och om mina ekonomiska förhållanden motsvarade min sociala ställning, skulle jag formelt anhålla om er dotters hand. Men olyckligtvis är jag fattig; min årliga inkomst belöper sig endast till 200 pund, och kommer sannolikt att minska i stället för att ökas; men jag har min konst, och tänker skapa mig ett namn.

— Helvetet är stenlagt med goda afsikter, herr Norton, och i bästa fall tar det lång tid att skapa sig ett namn. Nej, det kommer aldrig i fråga. Endast 200 pund om året!

— Men, fortfor han efter en lång paus, under hvilken han tyckts fundera på saken — det skulle kunna finnas en ntväg!

— Var god och visa mig den, — utropade Norton ifrigt. — Jag skall göra allt hvad ni önskar. Jag lägger mitt öde helt och hållet i era händer.

— Ni måste hitta skatten, hvilken, såsom jag talade om för er i Venedig, ingen lefvaude människa sett.

— Hvar finns den?

— Det är det som ni måste taga reda på. Jag har under de senaste fem åren sträfvat att lösa problemet, tyvärr hittills förgäfvat. Kanske kan ni, som är i besittning af ett yngre, friskare och skarpare förstånd hafva större tur.

Men jag talar i gåtor. Följ med till mitt rum och ni skall få veta allt.

De gingo alltså dit. Grefven öppnade ett bokskåp, tog ut ett digert band bundet i trä och försedt med spännen af stål. Det var ett exemplar af *Vulgata* tryckt med frakturstil. Grefven öppnade boken och tog från sista bladet ut ett pappersark, hvars ena sida var betäckt med skrifna bokstäver.

»Läs», sade grefven.

Norton gjorde som han befallde, och se här innehållet af hvad han läste:

»Ett nytt fientligt infall är nära förestående. Utsikterna äro mörkare än någonsin. Det är omöjligt för Tyrolen att motstå Frankrikes, Italiens och Bayerns förenade krafter, och emedan jag anslutit mig till patrioternas sak, kommer slottet

att plundras och mitt öde blir landsförvisning eller döden. Därför har jag med de vänners tillhjälp, hvilka här nedan tecknat sina namn, dolt den värdefullaste delen af min rörliga egendom, och anförtroar nu detta dokument till fader Ignatius Port, sockenprästen i byn Cresta. Han skall i händelse af min död, eller om jag blir häktad eller landsförvist, lämna det till min son eller dennes förmyndare, när tillståndet inom landet medger att han gör det.»

Grefve Karl Ferdinand von Cresta.

Skrifvet på slottet Cresta d. 1 oktober 1809.

Ignatius Port.

Sockenpräst.

Felix Unterberger.

Hofmästare.

Simon Tanner.

Värdshusvärd.

På andra hälften af papperet fanns en i stor hast skriven förteckning öfver de dolda sakerna. En stor summa i guld och silfvermynt, bordsilver, juveler, och hvad som var ännu värdefullare, åtskilliga målningar af Rafael, Titian, Tintoretto och andra stora mästare.

— Grefve Karl Ferdinand var min farfar, anmärkte grefven, då Norton läst papperets innehåll.
— Hans farhågor gingo snart i fullbordan. —

Några få veckor efter det han gömt sin egendom, blef han dödad i en drabbning vid Botzen tillsammans med Felix Unterberger, som åtföljt honom i fält. Simon Tanner stupade i sista drabbningen vid Berg Isel i kampen för Tyrolens frihet, och fader Port, stackars man, blef så uppskrämd genom de faror han måste bevittna åtskilliga af hans sockenbor blefvo hängda i sina egna dörrar på befallning af franske generalen — att han en dag bortåt årets slut träffades af ett slaganfall och aldrig återfick talförmågan.

Vid den tiden var min far skolgosse i Wien, hvarest han stannade till det allmänna fredsslutet och Tyrolens återförening med Österrike. Vid sin återkomst till slottet fann han detta, som varit ockuperadt af fransmännen, hastigt lutande till sitt förfall. Han var okunnig om den dolda skatten, och emedan han hade knappt med pengar och landet var utpinadt efter kriget, nödgades han sälja en del af godset och taga upp en inteckning däri mot hög ränta. Sålunda gick det till att jag blef arftagare till en mycket förminskad egendom, hvilken jag ej varit i stånd att åter öka. För fem år sedan skänkte mig vår nuvarande sockenpräst, emedan han visste att jag var ett stycke af en bibliofil, några gamla böcker, hvilka tillhört

en af hans föregångare i ämbetet, och hvilka han ej begagnade. Bland dem fanns denna bibel, och i den hittade jag af en ren slump det papper, ni nyss läst. Fader Port har utan tvifvel trott att det skulle vara i säkrare förvar där, än om han låste in det i ett skrin, och på god grund, ty Guds ord var väl det sista föremål som fransmännen skulle velat föra med sig.

Jag har letat efter skatten på hvarje rimlig och orimlig plats, uppe och nere, ute och inne. Nu öfverlämnar jag saken åt er, och om ni lyckas in om en månad skall ni erhålla min dotter till hustru jemte en vacker hemgift; hvarom icke måste jag neka mitt samtycke lika mycket i ert intresse som i hennes.

En timme senare kom Valda i stor förtviflan till Norton. — Ni har hört min fars ord, — utropade hon. — han är ju vansinnig. Denna skatt har förvidit hans hjärna. Den kan aldrig hittas, aldrig. Fransmännen förde bort den, jag är öfvertygad om att de gjorde det. Ack, Cyril, hvad skola vi taga oss till?

— Hitta den. Att den finns betviflar jag icke. Den var alltför bra gömd för att fransmännen skulle kunnat hitta den.

— Men huru? Min far har sökt öfverallt och

har gjort allt när undanlages att rifva ned slottet sten för sten. Hvar skall ni då leta?

— Jag skall icke leta, jag skall tänka, och emedan kärleken är min hjälpare skall jag äfven finna, — svarade Norton, med en skenbar tillförsikt, som förjagade molnen från Valdas panna och kom henne att hoppas i trots af allt.

Sedan Norton spekulerat en hel vecka började han ställa frågor. Hans första fråga var om det fanns några hemliga gömställen på slottet, såsom det finnas på somliga engelska herrgårdar.

— Många, men alla hafva genomletats. Ni måste hitta på någonting annat, — svarade grefven torrt.

Åtta dagar senare framställde Norton en annan fråga. Hvilka voro de noggranna data för fader Ports och Simon Tanners död?

— Det kan jag säga er, ehuru jag icke inser hvad nytta ni kan ha af den upplysningen, sade grefven. Hofmästaren stupade vid Berg Isel d. 1 november 1809, och på juldagen samma år sjönk fader Port till marken träffad af ett slaganfall på återvägen till sitt hem, sedan han hållit morgonmässan, och dog inom tjugufyra timmar.

— Sedan Norton funderat ytterligare en vecka bad han om den gamla bibeln, tog den med sig

till sitt rum och stängde in sig där under två dagar och två nätter utan att se någon människa utom tjänsteflickan, som bar till honom hans måltider. På tredje dagens morgon inträdde han i grefvens rum med blekt ansikte, men med feberaktigt glänsande ögon och utseendet af ett börjande vansinne. Grefvinnan Valda, som var närvarande, betraktade sin tillbedjare i stum förtviflan.

— Hvar är f. d. biblioteket, — frågade han.

— Detta är för detta biblioteket, — svarade grefven.

— Detta?

— Ja detta.

— Godt skatten finns i det här rummet eller inunder det.

— Min käre herr Norton, jag fruktar att ni icke är fullt normal i dag, — sade grefven lugnande, — låt mig följa er till ert rum.

— Tack så mycket, men icke förr än vi gräft upp er saknade egendom. Den finns här inunder våra fötter.

— Omöjligt, golfvet är hopsatt af stora marmorflisor, de skulle ej kunna rubbas utan att förstöra rummet.

— Skatten måste icke förty ligga under våra fötter.

Därpå gick Norton bort till eldstaden och undersökte noga den i granit huggna kaminstenen, i hvilken funnos indrifna två massiva järnställningar af antik form, på hvilka man vintertid brukade lägga stora vedkubbar.

— Skulle ni vilja hjälpa mig litet, — sade han och grep tag i en af ställningarna i det han pekade på den andra.

Lydande den principen att man skall göra en dåre till viljes, samtyckte grefven. Men stenen rörde sig icke.

— Den sitter hårdt och det är ej att undra på, emedan den ej varit rubbad under nittio års tid. Försök igen. Nu — Ett, två, tre!

Den här gången gaf stenen vika, och sedan den stälpts åt ena sidan, visade sig ett hål i golvet och några steg snarlika en trappa.

— Ett ljus om jag får be?

Grefven, som började ana att det fanns metod i målarens galenskap, räckte honom en lampa, och Norton steg försigtigt ned för de smala stegen; dessa slutade i ett hvalf snarlikt en krypta.

— Hvem är nu tokig, — ropade han nerifrån djunpet. — En, två, tre, fyra, fem lådor! Kom ned och se!

Grefve Cresta och hans dotter stego dit ned

och sågo dem. Lådorna voro surrade med rep, men icke låsta, och emedan repen voro ruttna kunde man lätt öppna dem.

— Värdesakerna, som min farfar omnämner — ja, verkligen, — utbrast grefven. — Här äro penningpåsarna; etuierna innehålla min farmors nipper. Här är skrinet med bordssilfret, och i den der aflånga lådan finnes utan tvifvel de ur sina rammar utskurna och hoprullade målningarna. Jag gratulerar er, käre herr Norton; ni har lyckats der framgång föreföll omöjlig. Ni hade redan vunnit min dotters hjärta, nu skall ni få hennes hand och tjugu tusen pund på köpet!

— Å, du käre, kloke Cyril, — sade Valda och slog sina armar kring sin älskades hals — du är väl den käraste, klokaste man i hela världen! Men jag dör af nyfikenhet efter att få höra, huru du upptäckte alltihop.

— Sammaledes, — tillade grefven. — Låtom oss återvända till mitt rum, och när vi tillfredsställt vår nyfikenhet vilja vi låta bära upp lådorna och packa upp dem.

— Jag upptäckte det, som jag sade till Valda, genom att tänka, började Norton berätta. — Min första förståndiga tanke var den att fader Port, då han hörde talas om Tanners död, och att han

alltså numera vore den ende, som hade reda på er fars hemlighet, utan tvifvel på något sätt skulle ange hvar skatten fanns; den nästa att han sannolikt skulle göra denna anteckning i den gamla bibeln. Därpå undersökte jag bibeln två gånger blad för blad, men utan resultat. Då föll det mig in, att emedan ni hittat dokumentet mellan de två sista försättpapperen, skulle jag möjligen finna hvad jag önskade i början af boken. Men der fanns endast ett försättpapper. Detta föreföll emellertid tjockare än de andra bladen, och vid en närmare undersökning upptäckte jag att fukt och tryck hade klistrat ihop de två bladen till ett. Med stor möda lyckades jag skilja dem och fann — men se själfva — (i det han öppnade bibeln). Här står prästens namn, Ignatius Port och där inunder, ehuru nästan oläsliga i följd af fukt och mögel, orden: — Under biblioteksgolfvet.

— Gåtan var löst. Då ni, grefve, påpekade att golfvet ej kunde blifvit rubbadt, var det klart att det hemliga gömstället måste finnas under kaminstenen, som, hvilken jag såg vid första blicken, utan svårighet kunde lyftas.

— Ni resonerar bra, — anmärkte grefven, -- och det förödmjucar mig att tänka på att skatten hela tiden legat här under mina fötter. Hvad jag

icke begriper är att jag aldrig fått veta något om tillvaron af detta gömställe.

— Ni sade att er far var en gosse, då grefve Karl Ferdinand dog.

— Och alltför grön för att man skulle kunnat anförtro honom en hemlighet. För sin kännedom om de andra gömställena hade han att tacka en gammal tjänare, som tydligen ej vetat om detta. Men när slutet är godt är allting godt, och er snillrikhet sätter er nu i stånd att gifta er med den flicka ni älskar och gör det möjligt för mig att återupprätta en gammal släkts lycka.

SLUT.

Stockholm, Victor Pettersons Boktryckeri, 1898.

Inches 1 2 3 4 5 6 7 8
Centimetres 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19

Centimetres

TIFFEN Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

Blue Cyan Green Yellow Red Magenta White 3/Color Black

